

COL·LEGI NOTARIA
DE CATALUNYA

José Alberto Marín Sánchez

*Degà del Col·legi Notarial
de Catalunya*

*«La nostra relació
amb les institucions ens permet
avançar-nos en la solució
dels problemes*

COL·LEGI NOTARIA
DE CATALUNYA

COLEGIO NOTAR
DE CATALUÑA

Entrevista

José Alberto Marín Sánchez

Degà del Col·legi Notarial de Catalunya

José Alberto Marín Sánchez (La Rioja, 1959) és llicenciat en Dret per la Universitat de València i notari des del 1986. Ha estat notari de Les Borges Blanques (Lleida), Monforte de Lemos (Galícia), Sant Feliu de Llobregat (Barcelona), Reus (Tarragona) i, des de 1995, de la ciutat de Barcelona.

En la seva àmplia i destacada implicació institucional en l'àmbit notarial, ha estat vicedegà del Col·legi Notarial de Catalunya durant 12 anys, del 2009 al 2020, i el novembre del 2020 va ser triat com a degà de la institució, càrrec per al qual va ser reelegit el novembre del 2024. A més, des d'inici del seu primer mandat és membre de la Comissió Permanent del Consell General del Notariat. Presideix la Fundació del Col·legi Notarial de Catalunya, a través de la qual es vehicula l'acció social del Col·legi, i la Fundació Mediació de la institució.

Durant 30 anys, el degà del Col·legi ha compaginat la seva tasca notarial i institucional amb la docència al Departament de Dret Civil de la Universitat de Barcelona.

Actualment és mediador civil i mercantil del Centre de Mediació i Conciliació Notarial del Col·legi Notarial de Catalunya, així com membre de la Comissió de Codificació de Catalunya, del Consell d'Assessors Fiscals del Departament d'Economia de la Generalitat de Catalunya i de diversos patronats. També és vicepresident de l'Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya, de la qual presideix la Sectorial Jurídica.

Després de 4 anys com a degà del Col·legi Notarial de Catalunya, heu renovat recentment el mandat. Quin balanç fa del seu primer període com a degà?

En l'anterior mandat la situació era complicada perquè veníem del Covid-19 i d'esdeveniments polítics inesperats a Catalunya. Tot i això, el treball per part de la Junta Directiva ha estat magnífic i el Col·legi ha pogut mantenir el funcionament normal de la institució en aquests escenaris. S'ha reforçat enormement l'activitat cultural del Col·legi amb les WebiNots, amb un nivell elevat d'audiència i, sobretot, de qualitat dels ponents. També s'han mantingut i reforçat les relacions institucionals que permeten una normalitat absoluta en la relació tant del Col·legi amb les institucions com amb els notaris mateixos. Un altre dels èxits del mandat ha estat l'inici de la construcció del nou Arxiu Històric

de Protocols de Barcelona, cosa essencial per fer front als problemes d'espai que hi ha a tot Catalunya i, especialment, a la ciutat de Barcelona, per albergar el protocol notarial. D'altra banda, hem treballat per involucrar els notaris joves en la gestió del Col·legi. Així, a la Junta Directiva actual comptem amb quatre notaris de les darreres quatre promocions, així com un notari de la penúltima promoció, Javier Serrano, com a director d'aquesta revista.

Quins són els reptes per a aquest nou mandat?

Els reptes són culminar el que vam iniciar en el mandat anterior i, especialment, abordar la reforma interna del Col·legi en matèria d'informatització, amb l'objectiu de tenir més eficiència. Actualment el Col·legi funciona molt bé, però encara pot millorar molt. Hem de potenciar més la presència del notariat a les institucions universitàries, sobretot, per atraure el talent a la professió; defensar el sistema d'accés a l'oposició, atès que es qüestiona en molts àmbits funcionaris; i demostrar que som eficaços, i la prova d'això és el bon fer de tots els notaris de Catalunya i Espanya. Un altre dels reptes és finalitzar les obres de construcció del nou arxiu i ordenar les situacions en què es troben els arxius de les diferents comarques. Però, sobretot, donar servei als notaris per mitjà de totes les eines que estiguin al nostre abast.

Si posem el focus en l'àmbit tecnològic, en quins projectes està treballant el Col·legi?

L'avantatge de Catalunya és que és un dels *hubs* tecnològics més importants d'Espanya, un exemple del qual és que el Centre Tecnològic del Notariat (CTN) estigui ubicat a Sant Cugat del Vallès. Una de les línies principals del nou mandat és potenciar encara més el CTN.

En l'àmbit intern, estem treballant en la informatització absoluta de les funcions internes del Col·legi Notarial de Catalunya. Els notaris estem molt ben informatitzats cap a l'exterior, en les nostres relacions amb registres i administracions públiques, però també cap a l'interior, entre notaries, on la informatització és altíssima. Tot i això, queda un forat entre notaris i col·legis, on cal tecnificar i informatitzar-ho tot perquè els processos siguin més còmodes i ràpids per al notari.

Un altre tema molt important és la creació d'un assistent jurídic basat en Intel·ligència Artificial, però alimentat

exclusivament per fonts fiables i especialitzades en la funció notarial, tant en resolucions de la Direcció General de Seguretat Jurídica i Fe Pública, de la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques de la Generalitat de Catalunya, com també en matèria de sistema notarial i de dret civil català. Cerquem una eina que li serveixi al notari d'assistent, no que li faci de substitut. La idea és que estigui adreçada especialment al notari de Catalunya, però que sigui exportable a tot Espanya. Aquí a Catalunya es tenen unes condicions molt especials per a l'exercici de la funció i, de la mateixa manera que un notari no pot exercir sense conèixer les resolucions del Ministeri de Justícia o del Tribunal Suprem, és impossible fer-ho sense un coneixement perfecte de la legislació catalana i de la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Hi ha moltes bases de dades i aplicacions que tenen en consideració les normes estatals, però no les específiques de Catalunya, ni tampoc les que afecten concretament el Notariat.

Una altra de les grans fites del mandat passat van ser les Oposicions a Notaries que el Col·legi va acollir el 2023 i el 2024. Com ho valora?

Les oposicions van ser un èxit absolut, tant en organització com en la selecció dels opositors. N'és una prova la normalitat i l'eficiència amb què els nous notaris estan exercint la seva funció. Això demostra, de nou, que aquest sistema d'oposicions és el millor, que els col·legis organitzen perfectament les oposicions i que els tribunals sempre estan escollits amb molta cura perquè compleixin la seva funció de la millor manera possible, de la mateixa manera que ha fet el Col·legi Notarial de Catalunya, i que de ben segur està fent el Col·legi de Madrid amb les que s'estan celebrant ara.

En matèria legislativa, quins són els reptes?

Acaba d'entrar en vigor la Llei 1/2025, d'Eficiència Processal, que planteja un gran repte per al notari, que són els mètodes alternatius de

solució de conflictes (MASC). El notari té una forma d'actuar que encaixa perfectament en la conciliació i en la mediació i, per tant, és una funció que hem d'oferir. A més, inserir-se dins del món dels MASC és un repte per a la professió: convertir-nos en una referència per a tots els operadors jurídics i econòmics, de manera que associïn la mediació i la conciliació amb el notari. Sense menystenir la resta de professionals jurídics i possibles mediadors, crec que les condicions que té el notari per exercir aquesta funció són idònies.

En aquest moment també tenim en marxa la reforma del Codi civil de Catalunya en matèria de persones amb discapacitat. Considero que aquí és molt important mantenir els poders preventius tal com estan configurats. Si comparem el nombre de poders preventius que se signen anualment amb el nombre de situacions patològiques que es produeixen, és tan desproporcionat que no té cap sentit qüestionar els poders preventius per aquelles escasses ocasions en què l'apoderat abusa d'un poder preventiu. En aquests casos, no és un problema de la institució, sinó de l'apoderat. Hi ha administradors i apoderats deslleials i és normal que aquestes situacions es produeixin també en l'àmbit dels poders preventius.

I en matèria d'habitatge?

És un tema molt important el de l'habitatge. A Catalunya també hi ha legislació pròpia sobre habitatge i actualment s'està tramitant un projecte de llei, on els notaris tenim molt a dir, especialment, sobre el tema de grans tenidors. El problema més gran en què estem treballant a Catalunya és en la definició del concepte de gran tenidor, cosa que genera una enorme inseguretat jurídica. Hi ha diferents conceptes: un en matèria d'arrendaments i habitatge, un altre en matèria impositiva i un tercer per a desnonaments i llançaments, que estan aplicant els jutges. Seria molt important que s'unifiqués aquest criteri i, sobretot, que es donés seguretat jurídica.

Tot just ara s'ha complert el desè aniversari de l'entrada en vigor de la llei de jurisdicció voluntària. Quina valoració en fa?

La veritat és que la llei va ser un encert. Va costar elaborar-la perquè hi havia moltes professions en lliça, però la veritat és que, un cop aprovada, cadascú ha ocupat el seu espai i no hi ha hagut cap fricció. L'estalvi de temps i diners, tant per al ciutadà com per a l'Administració, ha estat enorme.

En aquests moments, per exemple, la funció notarial està suplint el fet que els jutges de pau no puguin celebrar matrimonis, per evitar així el col·lapse dels registres civils i ajuntaments. D'altra banda, en matèria de declaració d'hereus es van estendre les competències existents i s'està desenvolupant sense cap mena de problema. Cada cop que s'assigna una funció a un notari, s'assumeix i s'exerceix amb rigor absolut. Els notaris descongestionem els jutjats i, sobretot, donem un servei ràpid, eficient i barat.

El novembre del 2023 va entrar en vigor la Llei 11/2023, que va introduir el protocol electrònic notarial i va permetre la digitalització de diverses actuacions notariales. Com ho està vivint el Notariat?

Va ser un èxit absolut. Tant el Col·legi, com jo com a degà, vam participar activament en l'entrada en vigor de la Llei 11/2023. Tot va funcionar perfectament des del dia d'entrada en vigor de la llei gràcies a la qualitat dels nostres tècnics i del nostre Centre Tecnològic del Notariat, amb més de 300 treballadors que treballen cada dia exclusivament per als notaris.

Ha estat una gran fita. Per primera vegada a la nostra història, tenim documents electrònics en paral·lel amb el document en paper, en una primera etapa fins que es comprovi que el document electrònic pot viure sense el document físic. La generació de còpies electròniques dona una enorme agilitat a la circulació de les còpies, així com molta seguretat, fins i tot més que la còpia en paper.

Tot i això, el protocol electrònic ha generat una controvèrsia sobre com es cobreix aquest cost, perquè el Notariat realitza una inversió molt important. L'elaboració té més requisits i al protocol en paper li sumem el protocol electrònic, amb la qual cosa això requereix una retribució que reclama el notariat. El Notariat es regeix per una normativa que té en compte quins són els costos de gestió per part del notari i, per tant, si augmenten els costos també ha d'augmentar la retribució en la mesura justa, i en això estem treballant.

Una altra de les grans novetats de la llei ha estat la implementació de l'atorgament per videoconferència. Amb l'objectiu de donar la màxima seguretat als ciutadans, aquest atorgament està reservat a determinats actes jurídics, els que són més compatibles amb aquest tipus d'actuació, i, per exemple, no es permet en els casos en què intervenen consumidors com a tals. El consumidor ha de tenir un assessorament personal directe del notari i, sobretot, una llibertat absoluta a l'hora de prendre les seves decisions, cosa que es garanteix als despatxos notariales.

L'acció social del Notariat és un altre dels focus en què el Col·legi està treballant. Quins projectes i objectius hi ha en l'esfera social?

El Notariat és solidari. En els darrers anys s'ha evidenciat que la intervenció notarial és molt útil per ajudar els afectats en el cas de catàstrofes naturals, com l'erupció del volcà de La Palma o la DANA de València, on els notaris han donat servei de manera gratuïta i voluntària.

El Col·legi té la Fundació Privada dels Notaris de Catalunya, que realitza una tasca social amb moltíssims projectes en col·laboració amb altres entitats, com és el cas de Càritas, amb qui col·laborem en un destacat projecte social, o amb institucions que es dediquen a la cura de diferents patologies.

D'altra banda, el nostre objectiu és que ningú no deixi d'accedir al Notariat per una qüestió econòmica. Per

això, des de la Fundació Privada dotem de beques totes les persones que estudien a l'Acadèmia d'Opositors de Catalunya que es troben en una situació econòmica que mereix col·laboració i ajut. Tot això amb un control no només d'accés a la beca, sinó també de rendiment, de manteniment de la situació en què es troben i, sobretot, que estan aprofitant la beca per formar-se i tenir un nivell adequat. A les darreres oposicions han aprovat dos notaris formats a la nostra acadèmia i becats per la Fundació. Els resultats són molt bons i n'estem molt satisfets.

Potenciar la mediació i la conciliació, com comentàveu abans, és un dels grans reptes dels propers anys. Com afrontarà això la Fundació Mediació del Col·legi?

En aquest moment, la Fundació Mediació del Col·legi té un repte molt important: situar-se com una referència dins del món dels MASC a Catalunya. Jo crec que ja ho és. Des de l'entrada en vigor de la llei d'eficiència processal, s'han incrementat les peticions de gestió de mediacions i conciliacions, tenint en compte la reducció de demandes que hi ha hagut, que des del 3 d'abril estan entrant amb comptagotes. Tenim a disposició ciutadana 500 notaris i, com a mediadors, també altres professionals jurídics. Qualsevol persona que s'adreci a la nostra fundació pot triar quin perfil de mediador vol. Tot i que jo crec, i repeteixo, que les característiques que té el notari com a conseqüència de l'exercici de la seva funció són idònies per ser mediador o conciliador.

La relació del Notariat amb les institucions i l'administració és clau per a la creació de sinergies i projectes. Com es planteja aquesta relació?

Catalunya és una comunitat autònoma amb competències en gairebé tot, i això fa que des del Col·legi s'hagin de gestionar qüestions de molts àmbits. Ser degà o membre de la Junta Directiva d'aquest Col·legi implica una constant actuació permanent i de relació amb totes les administracions

públiques, no només autonòmiques, sinó també algunes vegades estatals. La nostra relació amb les institucions ens permet avançar-nos en la solució dels problemes. El gran avantatge d'aquesta bona relació és que s'eviten moltíssims problemes, ja que detectem quines són les disfuncionalitats i les anomalies que hi ha i ràpidament es busca remei, sense haver d'esperar que es produeixi l'explosió d'una situació.

Actualment mantenim unes relacions magnífiques amb totes les institucions de l'Administració, com de la conselleria de Justícia, d'Habitatge o d'Afers Socials de la Generalitat de Catalunya o el Ministeri de Justícia mateix i, especialment, amb la Direcció General de Seguretat Jurídica i Fe Pública. Són relacions magnífiques i permanents. Aquesta bona relació

és evident i es percep en qualsevol acte que se celebra al Col·legi, on assisteixen totes les institucions, tant administracions com el Tribunal Superior de Justícia, Fiscalia, Audiència Provincial, Síndic de Greuges, Consell de Garanties Estatutàries, Comissió Jurídica Assessora, Ajuntament de Barcelona i totes les conselleries, entre moltes altres. I el Col·legi també participa activament en les activitats de totes aquestes institucions.

Amb els col·legis professionals també tenim una relació estupenda, tant amb el Col·legi d'Advocacia o el Col·legi dels Procuradors o qualsevol altra professió jurídica.

I en l'àmbit internacional?

Seguim la mateixa línia; mantenim una molt bona relació. Som la seu

permanent de la Comissió d'Afers Europeus de la Unió Internacional del Notariat i això implica que cada any, excepte en alguna situació especial, se celebri a Barcelona la reunió dels representants dels països de tot Europa, no només de la Unió Europea. És un esdeveniment molt important, tant per a la Comissió d'Afers Europeus, com per al nostre Col·legi. Ens honra acollir-la cada any i que Barcelona continuï sent la seu d'aquesta institució.

Per altra banda, també rebem moltes visites de delegacions internacionals. El Col·legi té el millor arxiu notarial del món, juntament amb els de París i Gènova, i com comentava anteriorment, a escassos quilòmetres, a Sant Cugat del Vallès, hi ha el Centre Tecnològic del Notariat, de manera que les delegacions internacionals

acostumen a visitar tots dos llocs. D'aquesta manera, poden veure els orígens, el present i el futur del Notariat en un mateix dia. Igual que Catalunya té mar i muntanya, el Col·legi Notarial de Catalunya té història i tecnologia, és a dir, un escenari idoni que cal protegir.

En l'àmbit nacional, és membre de la Comissió Permanent del Consell General del Notariat. Com ho afronta en aquesta etapa?

Igual que en l'anterior mandat, el Col·legi Notarial de Catalunya forma part de la Comissió Permanent. D'entre els 17 notaris degans de tots els col·legis d'Espanya, se'n trien cinc, que són els qui s'encarreguen del dia a dia del Notariat. Intentem ajudar en tot allò que calgui i participar en totes les activitats del Consell General del Notariat.

Cal tenir en compte que el Col·legi Notarial de Catalunya té un pes clar: és un dels col·legis amb major nombre de col·legiats d'Espanya i un dels quals més aporten al Consell General del Notariat. D'altra banda, és molt important que el Col·legi formi part d'institucions d'àmbit estatal, on hi ha les figures més importants, per donar visibilitat a la integració de totes les institucions catalanes en els àmbits estatals.

Pel que fa a aquesta revista, "La Notària", inicia una nova etapa, amb una nova direcció renovant el Consell Editorial i de Redacció. Com valora aquest canvi?

La revista *La Notaria* és la capçalera més antiga de les revistes jurídiques d'Espanya amb més de 150 anys d'història. Data de 1858, però no és important només per aquest fet, sinó també per la seva importància en tot el món jurídic espanyol i de Catalunya. És una revista que sempre ha comptat amb la participació no només de notaris, sinó d'altres operadors jurídics i de molts diversos sectors, sempre amb un alt nivell jurídic i tractant temes d'actualitat.

Com a conseqüència del Covid-19, la publicació va tenir una petita parada i vam aprofitar aquest fet per relançar-la amb un nou director, Javier Serrano, que sens dubte dinamitzarà aquesta revista i la mantindrà en primera línia del món editorial jurídic. *La Notaria* té un format i unes característiques molt peculiars que la situen dins d'un espai propi i que no topen amb cap altra figura, ja que reuneix articles doctrinals, entrevistes i seccions d'actualitat. No és una revista jurídica a l'ús, sinó que sempre ha tingut la peculiaritat que és de lectura fàcil al mateix temps que dona profunditat en el tractament dels temes que plantegen.

Ara, a més, s'han incorporat persones d'una talla altíssima al Consell Editorial i al Consell de Redacció, cosa que garanteix l'excel·lent qualitat de la revista. L'editorial Tirant lo Blanch serà la responsable de gestionar l'edició de la revista, així com de la seva publicació. Malgrat posar a disposició una potent versió digital, no renunciem a continuar publicant-la en paper. Evidentment, el salt tecnològic que fem amb l'edició en línia és importantíssim i farà que, des de qualsevol

lloc del món, qualsevol persona pugui consultar en temps real el contingut de la revista.

Per acabar, quin missatge llança als notaris de Catalunya?

Tenim un magnífic Col·legi, que és una referència entre els col·legis notariais d'Espanya i també entre les institucions de Catalunya, i ho és fonamentalment gràcies a la quantitat de notaris que col·laboren amb el Col·legi. Si hi ha una cosa de la qual n'estic molt satisfet és de la implicació de tants companys que destinen el seu temps a col·laborar amb la institució en molts àmbits. Em sento especialment molt orgullós de la col·laboració de les darreres promocions. Des d'aquí animem a tots els notaris de Catalunya a que participin. El Col·legi Notarial de Catalunya té una clara vocació de servei públic i de col·laboració amb totes les institucions i amb tots els col·legis professionals. No es tracta de política corporativa, sinó de política pública, social i de desenvolupament econòmic per aconseguir el benestar dels ciutadans, que és l'objectiu que perseguim entre tots. ■

